

ת"פ 10784/03/19 - מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז מרכז נגד דוד רווה ע"י

בית משפט השלום בנתניה
ת"פ 10784-03-19 מדינת ישראל נ' רווה

מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז מרכז	כבוד השופטת הבכירה, טל אוסטפלד נאוי המאשימה	בפני
דוד רווה ע"י עו"ד אורית חיון	נגד הנאשם	

גזר דין

עובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של **קבלת דבר בתחבולה-עבירה** לפי סעיף 416 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ובעבירה של **הגשת דו"ח וידיעה לא נכונים**, עבירה לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת מס הכנסה**").
  2. על פי עובדות החלק הכללי לאישום, בתקופה הרלוונטית, היה הנאשם סוכן ביטוח לביטוחי חיים ובריאות. במסגרת עיסוקו כסוכן ביטוח, לזכותו של הנאשם היה תיק מבוטחים בחברות ביטוח שונות, ביניהן חברת "כלל לביטוח" וחברת "הפניקס". תיק זה הניב תשואה חודשית מעמלות המבוטחים בסך של כ-20,000 ₪ בחודש (להלן: "**תיק המבוטחים**"). זכות זו מהווה נכס הניתן למכירה ולמשכון.
  3. מהעובדות המתוארות במסגרת האישום הראשון עולה כי עובר ליום 3.4.16, במועדים שונים, נרשמו מספר משכונות ברשם המשכונות ברשות התאגידים, לזכותן של חברות הביטוח מגדל, הפניקס, מנורה וכלל, בגין הלוואות שונות שהעניקו חברות הביטוח לנאשם, כנגד תיקי המבוטחים של הנאשם בחברות הביטוח השונות.
- ביום 3.4.16, נפגש הנאשם עם ליאור מורלי, אריק עדיקא ויהודה דבח, בעלי סוכנות הביטוח פרוביט (להלן: "**פרוביט**", "**ליאור**", "**יהודה**", "**אריק**", וביחד "**בעלי סוכנות פרוביט**"). הנאשם הציע לשלושה כי סוכנות פרוביט תרכוש ממנו את תיק המבוטחים בתמורה כספית (להלן: "**עסקת פרוביט**"). במהלך הפגישה שוחחו הנאשם, ליאור, יהודה ואריק על פרטי עסקת פרוביט, לרבות על התשלום, פריסת התשלומים, התשואה הצפויה, והוסכם על התקשרות בחוזה באמצעות עו"ד. כשבוע לאחר מכן, התקיימה פגישה נוספת במהלכה המשיכו לדון בתנאי העסקה. הנאשם לא ציין כי קיימים משכונות נגד תיק המבוטחים.

ביום 19.4.16 נפגש הנאשם עם כפיר שרוני וזוהר שכטר בעלי סוכנות הביטוח שכטר - שרוני (להלן: "**שכטר-שרוני**", "**כפיר**", "**זוהר**" או "**בעלי שכטר-שרוני**"). במהלך פגישה זו הציע הנאשם לבעלי סוכנות שכטר-שרוני לרכוש את תיק המבוטחים שלו בתמורה ל-416,000 ₪. הצדדים דנו בפרטי העסקה לרבות שווי התיק, פריסת התשלומים ורשימת הלקוחות (להלן: "**עסקת שכטר-שרוני**"). הנאשם לא ציין לפני כפיר וזוהר כי תיק המבוטחים אינו נקי מכל שעבוד ולא ציין את המגעים שקיים עם סוכנות פרוביט למכירת תיק המבוטחים.

על סמך האמור לעיל, חתמו בעלי סוכנות שכטר-שרוני על חוזה לפיו ירכשו מהנאשם את תיק המבוטחים של לו בתמורה ל-416,500 ₪ אשר ישולמו במספר תשלומים.

ביום 16.5.16 ועל פי הסכם עסקת שכטר-שרוני, העבירו כפיר וזוהר לידי הנאשם את התשלום האחרון כך שבסה"כ העבירו לידיו 416,500 ₪. במועד זה היה על הנאשם להעביר לידם את תיק המבוטחים ואת התשואה החודשית שהניב. הנאשם טען לפני כפיר וזוהר כי עליו להשלים סילוק הלוואות הרבוצות כנגד תיק המבוטחים וכי יעביר אליהם את התיק עד ליום 30.6.16, כל זאת מבלי שהייתה לנאשם יכולת לעשות כן.

ביום 18.5.16 נפגש הנאשם עם בעלי סוכנות פרוביט ועם עו"ד. במהלך הפגישה הנאשם לא ציין לפני בעלי סוכנות פרוביט כי מכר את תיק המבוטחים לסוכנות שכטר-שרוני, ולא ציין כי קיימים שעבודים. בעלי סוכנות פרוביט חתמו על חוזה לפיו סוכנות פרוביט תרכוש את תיק המבוטחים של הנאשם בתמורה ל-570,000 ₪. מיד לאחר החתימה העבירו בעלי סוכנות פרוביט 106,500 ₪ לידי הנאשם כתשלום ראשון עבור העסקה. למחרת, ביום 19.5.16 רשמו בעלי סוכנות פרוביט או מי מטעמם משכון כנגד תיק המבוטחים של הנאשם, כחלק מהעסקה.

כשבוע לאחר מכן, ביקש הנאשם לפגוש את ליאור בלבד. במהלך הפגישה סיפר הנאשם לליאור על המכירה לשכטר-שרוני. הנאשם טען כי מדובר רק במשא ומתן שלא צלח וניסה לשכנע את ליאור כי פרוביט תמשיך להעביר לידיו את יתרת התשלומים על פי עסקת פרוביט. לאחר גילוי זה, פעלה סוכנות פרוביט לביטול העסקה והנאשם השיב לבעלי פרוביט 60,000 ₪.

ביום 15.6.16 נפגש הנאשם עם חברו טוטו תמוז (להלן: "טוטו"). הנאשם הציע לטוטו לרכוש מחצית מתיק המבוטחים, זאת מבלי לגלות לו על עסקת פרוביט, על עסקת שכטר-שרוני או על המשכונות הקיימים לטובת חברות הביטוח השונות בגין שלל הלוואות שניתנו לו. על סמך האמור, הנאשם וטוטו חתמו על הסכם הלוואה, שנערך באמצעות עו"ד לירן שגב, בסכום של 195,000 ₪ אשר במסגרתו אמור היה טוטו לרשום משכון לזכותו כנגד תיק המבוטחים. למחרת, ביום 16.6.16, רשם עו"ד שגב משכון ברשם המשכונות ברשות התאגידים, לזכותו של טוטו כנגד תיק המבוטחים של הנאשם בכל חברות הביטוח. הנאשם נתן לטוטו המחאות לפירעון מדי חודש בסך 15,000 ₪ ולעו"ד שגב נתן המחאה בסכום של 5,850 ₪ עבור שירותיו, בידעו כי להמחאות אין כיסוי והן לא תכובדנה.

ביום 28.6.16 ביקש הנאשם להיפגש עם בעלי סוכנות שכטר-שרוני. זוהר והנאשם נפגשו, אז טען הנאשם בתחבולה כי בכוונתו להעביר לידיו את התיק המבוטחים, מבלי שגילה לו על המכירה לפרוביט, על המשכונות לחברות הביטוח השונות ועל המשכון לטובת טוטו. הנאשם אף הציע לזוהר להגדיל את היקף העסקה ולמכור

לו תיק חייבים נוסף.

הנאשם לא החזיר לכפיר ולזוהר את כספם ולא העביר את תיק המבוטחים לידם. הנאשם אף לא החזיר לטוטו את כספו. במעשיו אלה קיבל לידיו בתחבולה מספר תקבולים מידי המתלוננים, **בסכום כולל של 638,000 ₪**.

4. על פי עובדות האישום השני, כתוצאה ממעשיו של הנאשם כמפורט באישום הראשון, הפיק הנאשם בשנת 2016 הכנסה של 600,000 ₪. הנאשם השמיט את ההכנסה האמורה מדו"ח המס שהגיש ולא שילם את המיסים הנובעים מן הפעילות המוזכרת לעיל. במעשיו אלה, הנאשם במזיד השתמש בעורמה, מרמה או תחבולה בכוונה להתחמק ממס והשמיט הכנסה אותה היה עליו לכלול בדו"ח.

עבר פלילי

5. אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות בפלילים.

הסכמות הצדדים

6. בין הצדדים גובשה הסכמה לפיה הנאשם יופנה לשירות המבחן ויוגש תסקיר בעניינו. לבקשת ההגנה נדרש שירות המבחן לבחון את ביטול ההרשעה, כאשר צוין שהמאשימה עומדת על הרשעה בדין. הוסכם, כי הנאשם ישלם פיצוי בסך של 200,000 ₪ אשר יחולק בין המתלוננים באופן יחסי על פי הנזק המתואר בכתב האישום המתוקן, והכל בכפוף להסכמת המנהל המיוחד בהליך הפש"ר.

הממונה על עבודות השירות

7. לאחר שנשמעו הטיעונים לעונש הופנה הנאשם לממונה על עבודות השירות על מנת שתקבל חוות דעת ביחס לכשירותו לשאת מאסר בדרך של עבודות שירות.

8. בחוות דעת מיום 23.3.23 נמצא הנאשם כשיר לשאת בעונש מאסר בעבודות שירות.

תסקירי שירות המבחן

בעניינו של הנאשם הוגשו 4 תסקירים מפורטים:

9. בתסקיר הראשון מיום 3.11.21, פורטו בהרחבה תולדותיו של הנאשם. צוין כי מדובר במי שהוא כבן 42, גרוש, אב ל-3 ילדים בגילאי 5-15 העובד בסוכנות ביטוח. הנאשם בעל תואר ראשון בניהול ומדע המדינה ובעל רישיון כסוכן ביטוח. הנאשם גוייס לצבא אך בתום 7 חודשי שירות נפצע במהלך אימון ושוחרר משירותו הצבאי מטעמי

בריאות. על רקע הפגיעה נקבעו לו 20% נכות רפואית.

מזה כ-14 שנה עוסק הנאשם בתחום הביטוח, כאשר משנת 2013 ועד למעורבותו בשנת 2016 עבד כעצמאי בסוכנות הביטוח שהקים, אולם לדבריו, כשל בניהולה וצבר חובות גבוהים. כיום נמצא בהליך פשיטת רגל.

ברקע למעורבותו בביצוע העבירות, תיאר הנאשם כי בין השנים 2013-2016 הקים סוכנות ביטוח אשר הייתה בבעלותו. הנאשם תיאר כי נקלע לחובות והעסק קרס כלכלית, זאת לתפסיתו על רקע הקושי שחוה בניהול תקין. הנאשם תיאר כי נוכח הכישלון המתואר חווה משבר, התמודד עם דימוי עצמי נמוך, התקשה לשתף את קרוביו במצוקתו והתקשה למצוא אלטרנטיבות אחרות לפתרון בעיותיו.

הנאשם ציין כי באותה העת היה נתון בלחצים מרובים, התקשה לבחון דרכים מקובלות לפתרון מצבו ופעל בחוסר שיקול דעת. לצד זאת, תיאר כי אף התנהלות המתלוננים הייתה בעייתית, מאחר ולא בדקו את תקינותו של תיק המבוטחים בטרם הרכישה.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם גילה הבנה לבעייתיות בהתנהלותו, הביע חרטה וצער על הפגיעה שהסב למתלוננים, כמו גם הביע חשש מהשלכות ההליך המשפטי על חייו והפגיעה האפשרית ברישוננו לעסוק כסוכן ביטוח. בהקשר זה ציין שירות המבחן כי רשיונו של הנאשם הותלה למשך 3 שנים, נוכח הרשעתו הפלילית וכנגד החלטה זו הגיש הנאשם עתירה מנהלית התלויה וממתינה לביור.

הנאשם שב והביע נוכנות לשאת בתוצאות מעשיו, גילה מוטיבציה לשתף פעולה עם שירות המבחן ולבחון את דפוסיו ומניעיו אשר הובילו אותו להסתבכותו הנדונה, זאת במטרה להפחית את הסיכון למעורבות חוזרת בפלילים. הנאשם הוסיף כי התנהלותו בעבירות אינה מאפיינת אותו ושלל נטייה לפעול באופן מרמתי ומניפולטיבי בעת מצבי דחק וקונפליקט.

שירות המבחן העריך כי הסיכון לביצוע עבירות נוספות פחת במידה מסוימת, אך יש צורך במעורבות טיפולית כדי שתישמר רמת הסיכון הנמוכה. בנסיבות אלה ביקש שירות המבחן דחייה בה ישולב הנאשם בהליך טיפולי.

10. מהתסקיר השני, מיום 10.3.22 עדכן שירות המבחן כי במהלך תקופת הדחייה נבדקה התאמתו של הנאשם להליך טיפולי. במהלך פגישת ההיכרות עלה הרושם כי הנאשם מבטא נכונות ורצון להיעזר בקשר הטיפולי בהתאם לצרכיו, והוא נמצא מתאים לטיפול. עוד צויין, כי הנאשם גילה מחויבות וביטא נכונות לשתף פעולה בכל שיידרש וזאת על מנת לקדם את מצבו המשפטי על הצד הטוב ביותר. הנאשם ביטא בפני שירות המבחן את חששותיו מפני השלכת ההליך הפלילי ככל שהרשעתו תיוותר על כנה.

שירות המבחן עדכן כי מפרוטוקול דיון שהתנהל בבית המשפט לעניינים מנהליים עלה כי ככל שתבוטל הרשעתו של הנאשם, תצומצם השעייתו של הנאשם לשנה אחת.

שירות המבחן העריך כי במכלול השיקולים ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע וכי הסיכון במצבו של הנאשם פחת. להערכת שירות המבחן יש בשילובו של הנאשם בהליך טיפולי כדי להביא להפחתה משמעותית ברמת הסיכון.

שירות המבחן התרשם כי מדובר במי אשר לאורך חייו השקיע מאמצים לשמור על תפקוד חיובי, כאשר כיום הוא מגלה הכרה לבעייתיות במצבו ומבטא נכונות ומחויבות לשתף פעולה בטיפול. שירות המבחן המליץ כי כדי לחזק את תפקודו החיובי של הנאשם ולצמצם את משך התליית רשיונו יש לבטל את ההרשעה ולהטיל צו מבחן לצד צו של"צ.

11. מהתסקיר השלישי מיום 2.6.22 עלה כי הנאשם שולב בהליך טיפולי, הוא מגיע כנדרש למפגשים וניכר כי הוא משקיע מאמצים לשתף במצבו בשיח הקבוצתי. בשלב זה עסוק הנאשם במחירים האישיים עמם הוא מתמודד סביב השלכות ההליך הפלילי והימשכות ההליכים בעניינו. לצד האמור, ניכר כי הוא מגלה נכונות להמשיך הקשר הטיפולי ומתמקם בטיפול הקבוצתי באופן מותאם לשלב בו הוא נמצא.

הנאשם הביע שביעות רצון מההליך הטיפולי שהחל, הביע נכונות ומוטיבציה להמשיך בטיפול במסגרת צו מבחן ושירות המבחן שב על המלצתו לביטול ההרשעה ולהטלת צווי מבחן ושל"צ.

12. במסגרת התסקיר הרביעי מיום 19.12.22 צוין כי הנאשם המשיך להתייבץ לטיפול כנדרש, השקיע מאמצים להיעזר בטיפול ובחן את דפוסי בהתאם ליכולותיו, באופן אשר להערכת שירות המבחן מהווה גורם מפחית סיכון במצבו.

עוד התרשם שירות המבחן מהחרטה שהביע הנאשם ומנכונותו לשמור על אורח חיים נורמטיבי ולהימנע ממעורבות פלילית. בסיכומו של דבר, התרשם שירות המבחן מהפחתה בסיכון הנשקף מן הנאשם.

שירות המבחן שב על המלצתו לבטל את ההרשעה ולהטיל צווי מבחן ושל"צ.

הראיות לעונש

13. מטעם הנאשם העידו 3 עדים לעונש וכן הוגשה אסופת מסמכים - נ/1.

עו"ד הגב' רחל בלומנטל, העידה כי היא מטפלת בענייני פשיטת הרגל של הנאשם. העדה ציינה כי הנאשם שיתף פעולה עם ההליך באופן מלא ורוצה לתקן טעויותיו. עוד הסבירה כי במסגרת הליך פש"ר אין אפשרות לשלם סכום כלשהו לצדדי ג', שלא במסגרת הליך הפש"ר מאחר ויש בכך משום העדפת נושים, מצב המצוי בניגוד לקבוע בחוק חדלות פירעון ורק מנהל העיזבון הוא שמחליט כיצד ישולם לנושים כסף.

כיום ציינה, נקבע על ידי בית המשפט המטפל בפשיטת הרגל של הנאשם כי תיקבע תוכנית פירעון כשהתקווה היא שהנאשם יוכל לעבוד ובכך לשלם תשלום משמעותי לקופה המשותפת והמתלוננים הנושים יקבלו את כספם במסגרת זו.

מר אילן אשתמקר, הבעלים המשותף של סוכנות הביטוח "אופק עתיד סוכנות לביטוח". העד ציין כי הנאשם התחיל לעבוד בסוכנות הביטוח שבבעלותו בשנת 2019, אך לאחר שרישיון סוכן הביטוח נשלל ממנו, הוא מעסיקו כנותן שירות ללקוח ובקבלת נתונים. העד ציין כי היה והרישיון לא יוחזר לנאשם, הוא לא יוכל להמשיך להעסיקו, מאחר ואינו זקוק לעובד תפעול אלא לסוכן ביטוח.

העד אישר כי הנאשם מסר לו דבר ביצוע העבירות עוד ביום בו ביקש עבודה והוא מתרשם ממנו כמי שאכפת לו מלקוחותיו ויעשה הכל כדי שאלה יקבל את שמגיע להם. העד מסר כי הנאשם שולב בקבוצות, מתנדב ומנסה להחזיר את הכסף שחייב.

מר יוסף אלנקר, מומחה למערכות אזעקה ומייצג מבוטחים מול חב' ביטוח. העד העיד כי הוא מכיר את הנאשם משנת 2013 כסוכן ביטוח. העד מסר כי הנאשם עדכן אותו בכל בדבר מעורבותו המשפטית ואף העביר לעיונו את כתב האישום שהוגש כנגדו. העד ניסה לסייע לנאשם ולהעביר אליו לקוחות מאחר שסמך עליו כסוכן ביטוח והוא לא אכזב אותו או את הלקוחות שהפנה אליו.

המסמכים - נ/1, אסופת המסמכים שהוגשה כוללת מכתבי המלצה שונים ממעסיקים שונים המתארים את עבודתו המקצועית והמסורה של הנאשם, תעודת תואר ראשון של האוניברסיטה הפתוחה ומכתב המלצה מלקוח המתאר את השירות לו זכו מהנאשם. עוד צורפו מסמכים הנוגעים להליך פשיטת הרגל וכן החלטת בית המשפט המחוזי בעתירה המנהלית.

טיעוני הצדדים לעונש

תמצית טיעוני המאשימה

14. בטיעוניה עמדה המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו ביניהם זכות הציבור להגנה על רכושו ועל קניינו, הפגיעה בחיי מסחר תקינים והצורך בביטחון עסקי.

באשר להשמטת הסכום מדוח המס, ציינה המאשימה כי הנאשם פגע בערך השוויון, באמון הציבור בשלטון החוק וכי מעשיו פגעו בפעילות התקינה של מנגנון המיסים ובקופה הציבורית כאשר רמת הפגיעה לא מבוטלת, משמדובר בסכומי כסף משמעותיים ביותר.

בהתייחס המאשימה לנסיבות ביצוע העבירה ציינה כי הנאשם ביצע את העבירות תוך תכנון קודם ומוקפד, פנה לסוכנויות שונות תוך כדי ניהול משא ומתן מקביל ואף לאחר חתימה על חוזים המשיך בניהול משא ומתן על אותו תיק מבוטחים, וניסה למכור אותו פעם נוספת ובשלישית.

המאשימה עמדה על כך כי הנאשם ביצע את העבירות לבדו, והנזק שנגרם בפועל לנפגעי העבירה עומד על 638,000 ₪ לצד הנזק שנגרם לקופת המדינה. זאת כאשר הנזק שהיה צפוי להיגרם, כלל שהסכומים שנקבעו בחוזים היו משולמים, הינו מאות אלפי שקלים נוספים. המאשימה הדגישה כי בכל רגע נתון הנאשם יכול היה להפסיק את מעשיו. הנאשם לא עשה כן ואף הסלים מעשיו, פנה לעוד ועוד אנשים, וניסה לקבל תשלום נוסף.

המאשימה הוסיפה כי כאמור הכספים לא הושבו לנפגעי העבירה על אף התחייבותו, כאשר אילו לא יכול היה הנאשם לעמוד בהתחייבות זו מלכתחילה בשל הליכי הפש"ר, כלל לא היה צריך להתחייב לכך.

15. באשר למתחם העונש ההולם, המאשימה סבורה כי מתחם זה נע בין עונש מאסר בדרך של עבודות שירות ברף הגבוה לבין 15 חודשי מאסר, והפנתה לפסיקה.

16. בהתייחס לנסיבות הקשורות בנאשם עצמו ציינה המאשימה כי הנאשם נעדר עבר פלילי. לצד זאת ציינה כי לא ניתן לסיים את ההליך באי הרשעה, כהמלצת שירות המבחן, משהפגיעה בנפגעי עבירה ובאינטרס הציבורי משמעותית. המאשימה הוסיפה קיים סיכון בכך שהנאשם ממשיך לעבוד באותו התחום ולקוחותיו לא יהיו מודעים לעברו.

כמו כן לשיטת המאשימה, לא הוצגו ראיות לעניין פגיעה קונקרטית בתעסוקתו, משהחלטה אם לבטל את רישונו היא בשיקול דעתו של המפקח ובית המשפט אינו צריך להחליף שיקול דעת זה אלא להגן על שלום הציבור.

לבסוף ציינה המאשימה כי עד היום הנאשם לא הסיר את המחדל ברשות המיסים ולא שילם את מלוא הפיצויים לנפגעי העבירה.

17. בסופו של דבר עתרה המאשימה להטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שרות, ככל שהוא ימצא מתאים על ידי הממונה, ככל שלא ימצא מתאים-מאסר מאחורי סורג ובריח, לצד פיצוי לנפגעי העבירה, קנס ומאסר על תנאי.

תמצית טיעוני ההגנה

18. בראשית הטיעונים התייחסה ההגנה להסדר הטיעון שנחתם תוך שציינה כי ההתחייבות לתשלום הפיצוי היה בכפוף להסכמת המנהל המיוחד בהליך הפש"ר. לאחר שהתקבל אישור מהמנהל המיוחד, הוסדר תשלום ביניים בצורת דיבידנד כשאת יתרת התשלום המתלוננים צפויים לקבל במסגרת הסדר נושים. ההגנה הדגישה כי עד כה הועברו למתלוננים ₪ 123,600 והיתרה עומדת בסך של כ-80,000 ₪.

הסנגורית הוסיפה כי במסגרת הליכי הפש"ר עשה הנאשם כל שביכולתו להסדיר את חובותיו והנושים המתלוננים, הם אלה שמנעו את קבלת הכסף.

בהמשך, הדגישה ההגנה כי העבירות נעברו לפני כשבע שנים, מאז לא עבר הנאשם כל עבירה, העבירות בוצעו בתקופה קצרה יחסית ומדובר בעסקה אחת שבוצעה מול 3 נפגעים. כתב האישום מייחס לו עבירה של תחבולה שאין עמה מרמה ויש לתת את הדעת לכך.

19. בהתייחס לנסיבות הנאשם עצמו ציינה ההגנה כי הנאשם נפצע במהלך שירותו הצבאי, לאחר מכן למד לימודי השכלה גבוהה במנהל עסקים ובשנת 2013 קיבל הסמכתו כסוכן ביטוח. הנאשם נקלע לחובות כספיים, ביקש

למכור את תיק המבוטחים שלו כאשר בתחילה התיק נמכר לשני אנשים בסכום נמוך וההסכם כלל סעיף ביטול תמורת פיצוי מסוים. כאשר הוצע לנאשם סכום גבוה יותר, מכר את התיק שוב תוך שהוא מתכנן לשלם את דמי הביטול לרוכשים השונים ולא ציין כי התיק נמכר כבר. באשר לטוטו תמוז, ציינה ההגנה כי הכוונה היתה קבלת הלוואה לצורך תשלום דמי הביטול. כל זאת כאשר ההגנה מודה כי כל הפעולות בוצעו בתחבולה, לא בגילוי לב, ולא בגילוי נאות על ידי הנאשם שבאותה תקופה היה בלחצים כלכליים קשים.

הסנגורית הוסיפה וציינה כי במהלך כל התקופה שחלפה הנאשם ניסה לכפר על מעשיו ולשלם חובותיו. הנאשם משמש כהורה פעיל, מתמודד מול הליכים מנהליים במשרד האוצר, בהליכים פלייליים במסגרת אישום זה, בהליכי פשיטת רגל ובביהמ"ש במחוזי בתל אביב.

צוין כי במסגרת ההליך המנהלי הוחלט כי היה ותבוטל הרשעת הנאשם, התליית רישונו כסוכן ביטוח תקוצר לשנה אחת. אחרת, התליית הרישיון תשאר על כנה למשך 3 שנים.

כך שבמידה והנאשם יורשע- יותלה הרישיון למשך 3 שנים ובנוסף יהיה עליו לחדש את בקשת הרישיון, כאשר בסופו של יום, לא בהכרח יקבל את רישונו מחדש.

לשיטת ההגנה, ככל שהרישיון יוחזר לנאשם, הדבר ישרת את המתלוננים כיוון שאז יהיה באפשרותו להשיב את הכספים אותם הוא חייב והציבור לא ינזק בטווח הארוך.

הסנגורית הפנתה לתסקירי שירות המבחן המצביעים על אדם חיובי, נטל אחריות ופועל לתיקון מצבו ומצב הנפגעים ממנו. שירות המבחן המליץ לבטל הרשעת הנאשם, ונוכח הפסיקה שהוגשה אין זה מופרך לבטל את ההרשעה כאשר הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות בעתיד הוא נמוך כאשר אינו מאופיין בדפוסים עברייניים.

בהמשך דבריה הפנתה ההגנה למאמרם של עו"ד יורם שגיא זקס ואיתי בר עוז וציינה כי גם התלמוד והגישה היהודית מאפשרים חזרה בתשובה, כפרה ואפשרות לאדם להתחיל דף חדש.

20. לבסוף שמעתי את הנאשם עצמו אשר ציין כי הוא מודע למעשיו, הסביר כי היה נתון בלחץ ומצוקה וציין כי הוא מתבייש במעשיו. כיום הוא גרוש, מגדל את ילדיו לערכי מופת ועושה כל שביכולתו כדי להתקדם בחייו. עוד ציין כי ההליך הטיפולי בו שולב סייע לו והוא נתרם ממנו. בעניים מצבו הכלכלי ציין כי כיום הכנסתו פחתה, הוא משלם מזונות ודמי שכירות, הוא ביקש לפתוח דף חדש בחייו, לפצות את המתלוננים והדגיש כי הוא בטוח שלא יחזור על מעשיו.

דין

שאלת ההרשעה בדין

21. לאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים, נחה דעתי כי אין עסקינן במקרה המצדיק הימנעות מהרשעה. אנמק בקצרה.

ראשית אבהיר כי עבירות קבלת דבר בתחבולה הן עבירות שבוצעו על רקע ניצול אמון שניתן בנאשם. הנאשם פנה לסוכנויות שונות תוך כדי ניהול משא ומתן מקביל ואף לאחר חתימה על חוזים וקבלת סכומי כסף המשיך בניהול המשא ומתן בעניין אותו תיק מבוטחים, וניסה למכור אותו פעם נוספת ופעם שלישית. הנאשם גם ניצל את האמון שנתן בו חברו ונטל ממנו כספים בתחבולה. מדובר בעבירות חמורות, מכוערות ולא מוסריות.

זאת ועוד, הנאשם ביצע עבירות מס הפוגעות בערך השוויון בין האזרחים, כאשר להימנעות מתשלום מס השפעה על כלכלת המדינה, וליכולתה לספק את השירותים להם זכאי כל אזרח.

22. כידוע, כלל יסוד הוא כי מי שנקבע כי ביצע עבירה פלילית-יורשע בדין, ורק נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן יכול שיביאו לתוצאה של סיום ההליכים ללא הרשעה. על עמדה זו חזר בית המשפט העליון פעמים רבות לאורך השנים, תוך הדגשה כי סיום ההליכים ללא הרשעה הנו בגדר חריג מצומצם בלבד. ראו למשל ע"פ 9150/08 מ"י נ' ביטון (23.7.09) שם נקבע כי:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית-המשפט להסתפק בהעמדת נאשם במבחן בלי להרשעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להימנע מהרשעה מפרה את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון בפני החוק".

23. הכללים המנחים לבחינת סוגיית אי ההרשעה נקבעו במסגרת הלכת כתב-ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מ"י, פד"י נב (3) 337, ולפיהם:

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים...".

24. בטרם אדון בטענת ההגנה לפיה הרשעה תפגע פגיעה חמורה בנאשם, אבקש להבהיר כי אותה פגיעה פוטנציאלית בעתידו של הנאשם אינה חזות הכל. ההיפך, נקודת המוצא חייבת להיות מעוגנת בטיב המעשים שבוצעו, בחומרה הכרוכה בהם, בערכים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם ובעצמתו של האינטרס הציבורי בדבר מיצוי הדין. רק אם בשים לב למכלול שיקולים אלה, ניתן להשלים עם סיום ההליכים ללא הרשעה, יש מקום לבחון את מידת הפגיעה הצפויה בשיקומו של הנאשם ולאזן בינה לבין יתר שיקולי הענישה.

25. בענייננו, חומרתו של האירוע נובעת בעיקרה מניצול האמון שניתן בנאשם אשר אפשר לו לנקוט כלפי המתלוננים בתחבולות ויצירת מצגי שווא. מעשים מעין אלה על דרך הכלל אינם עולים בקנה אחד עם סיום ההליכים ללא הרשעה, משטבוע בהם חוסר המוסריות וניצול האמון, על אף שניתן לומר כי בנסיבות המתאימות ניתן להימנע

מהרשעה (ר' למשל את רע"פ 658/01 כהן נ' מ"י (11.10.01)).

כאן, גם אם תמצי לומר כי האינטרס הציבורי מאפשר הימנעות מהרשעה בהתחשב במאפייניו האישיים של הנאשם, ובכלל זה התרשמותו החיובית של שירות המבחן, היעדר דפוסי התנהלות עברייניים וקיומם של כישורים תפקודיים תקינים בכל מישורי חייו השונים, הרי שבענייננו לא מתקיים כלל ועיקר התנאי השני - שעיקרו קיומו של נזק קונקרטי כפי שיפורט להלן. משמדובר בתנאים מצטברים די באי קיומו של אחד, כדי להותיר את ההרשעה על כנה.

26. לא מצאתי כי הונחה תשתית ראייתית של ממש, כזו המעידה על פגיעה וודאית שעלולה להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו.

לטענת ההגנה צפוי הנאשם לפגיעה חמורה וקונקרטית ככל שתעמוד ההרשעה על כנה, מקום בו יגיש בקשה להחזרת רישונו. אך הדבר נתון לשיקול דעתו של המפקח לפיכך, אין מדובר בפגיעה וודאית, ומכל מקום אין באפשרות שתתרחש משום הצדקה להימנע מראש כבר עתה מהרשעתו של הנאשם.

יפים לענייננו זה דברי בית המשפט העליון בע"פ 1240/19 לוי נ' מ"י (24.3.19) בעניין מי אשר ביקש לבטל הרשעתו, מחשש כי רשיון המדביר שלו יישלל, וכך נאמר: **"גם אם עלולה להיפגע יכולתו של המבקש לשמש מתווך או מדביר, יש להותיר את הדין בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעסוק במקצוע מסוים הטעון רישוי, מן הראוי כי הדבר יהיה גלוי בפני גורמי הרישוי המוסמכים בעניין"**.

27. יתירה מכך, במסגרת ההליך המנהלי הוחלט כי היה ותבוטל הרשעת הנאשם, התליית רישונו כסוכן ביטוח תקוצר לשנה אחת. אחרת, התליית הרישיון תישאר על כנה למשך 3 שנים ויהיה עליו לבקש לחדש את הרישיון. התלייה לתקופה של שלוש שנים הינה מידתית ביחס לחומרת העבירות שביצע הנאשם.

בתום תקופת ההתליה, תהיה שאלת חידוש הרישיון לבחינת המפקח.

28. מכל האמור עד כה עולה כי האינטרס הציבורי מחייב הרשעתו של הנאשם וכן אף לא מצאתי כי מתקיים התנאי השני כאשר לאו דווקא תהיה פגיעה קונקרטית היה וההרשעה תעמוד על כנה.

על כן, לא מצאתי לבטל את הרשעת הנאשם בדיון.

מתחם העונש ההולם

29. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של זכות הציבור להגנה על רכושו ועל קניינו, כמו גם פגיעה בחיי מסחר תקינים והצורך בביטחון עסקי.

עוד פגע הנאשם בהכנסות המדינה ממיסים ובערך השוויון שבין משלמי המיסים. להימנעות מתשלום מס השפעה ניכרת על כלכלת המדינה ועל ליכולתה לספק את שירותים להם זכאי כל אזרח.

30. העבירות שביצע הנאשם בוצעו תוך תכנון מוקדם ותחכום, כאשר הנאשם אחראי למלוא הנזק לבדו. הנזק שנגרם לנפגעי העבירה בפועל עומד על 638,000 ₪, מתוכו השיב למתלוננים 123,600 ₪ בלבד, לצד הנזק שנגרם לקופת המדינה. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה ככל שכלל הסכומים שנקבעו בחוזים היו משולמים, עומד על מאות אלפי שקלים נוספים. עוד יש להבהיר כי אין המדובר במעידה חד פעמית, שכן הנאשם פנה למספר אנשים אשר נתנו בו אמון ואף לחברו, והוא מעל באמון זה. הנאשם אף יכול היה להפסיק ממעשי התחבולה בכל רגע נתון, אלא שלא עשה כן.

לקולה אציין כי הנאשם לא הורשע בעבירת מרמה, כי אם "בתחבולה" ללא יסוד של מרמה.

31. בטרם אפנה למדיניות הענישה הנוהגת אזכיר כי "**קביעת מתחם העונש ההולם איננה עניין אריתמטי וכי לבית המשפט נתון בהקשר זה מרחב מסוים של גמישות**" (ר' את ע"פ 3877/16 פאדי ג'באלי נ' מ"י (17.11.16)) בהיותהמתחם מגלם שיקולים נוספים-מדיניות ערכית ונסיבות המקרה המסוים אשר מדיניות הענישה היא רק אחד מהם.

32. מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה בה הורשע הנאשם רחבה ונסמכת על חומרת המעשים. ראו למשל:

א. רע"פ 1409/19 **אסרף נ' מ"י** (24.2.19) המבקש הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של מסירת ידיעה כוזבת ובביצוע עבירה של קבלת דבר בתחבולה בגין כך שעל פי המתואר בכתב האישום לאחר שצבר חובות בשווי עשרות אלפי שקלים במסגרת הימורים בלתי חוקיים, החליט לנסות לחמוק מנושיו באמצעות יצירת מצג שווא לפיו נחטף בסמוך לחברון. בית משפט השלום קבע את מתחם העונש ההולם בין 4 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות לבין 10 חודשי מאסר בפועל, לצד קנס ומאסר על תנאי. על המבקש נגזרו 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. בית המשפט המחוזי החמיר בעונש ואף במתחם הענישה כאשר העמיד את המתחם בין 7 ל-18 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. על הנאשם גזר 9 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור.

ב. רע"פ 8453/15 **פלוני נ' מ"י** (3.1.16) המבקש וחברה שניהל, הורשעו בביצוע שתי עבירות של קבלת דבר בתחבולה, בגין כך שבעזרתה של מנהלת החשבונות ומספר עובדים נוספים בחברה, ביצעו מעשי תחבולה בכספי ארגון ביטחוני. מעשי תחבולה אלו, כך נטען, אִפשרו למבקש לספק לחברה כספים עבור ציוד ושירותים שניתנו לארגון, שחלקם לא אושרו במסגרת מכרז, וחלקם היו מוגבלים תקציבית. בכך, קיבלה החברה לרשותה סכומי כסף שלא אושרו על-פי החוזה שנכרת בינה לבין הארגון. בית משפט השלום גזר על מבקש צו של"צ בהיקף של 200 שעות וביטל הרשעתו של המבקש, בשים לב לכך שהמבקש לא פעל מתוך בצע כסף, באשר לא הפיק רווח אישי מן המעשים והקפיד לנהל רישום מקביל של שעות העבודה האמיתיות שסופקו לארגון. בסופו של יום, כספי ציבור לא נגזלו בעקבות מעשיו של המבקש. עוד נקבע, כי הרשעתו של המבקש בדין תסב לו נזק בלתי מידתי. ערעור המשיבה על ביטול ההרשעה לבית המשפט המחוזי התקבל ובית המשפט דחה את בקשת המבקש לרשות ערעור והותיר את ההרשעה על כנה בשים לב לאינטרס הציבורי שנפגע וכן בגין כך שלא הוצג נזק קונקרטי.

- ג. ע"פ (ת"א) 30475-04-21 מ"י נ' נחמן פרידמן (16.6.21). בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על ביטול הרשעתו של המשיב אשר ביצע שתי עבירות לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה (השמטת הכנסה מדו"ח). בית המשפט המחוזי קבע כי יש להרשיע את המשיב והותיר את יתר מרכיבי הענישה שהוטלו בבית משפט השלום - של"צ בהיקף של 400 שעות.
- ד. ת"פ (שלום - נת') 29431-09-16 מ"י נ' סלהוב (13.6.18) הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר בתחבולה, ניסיון לקבלת דבר בתחבולה וכן עבירה של פגיעה בפרטיות בצוואת חדא. בית המשפט הרשיע את הנאשם בשים לב לקיומו של אינטרס ציבורי ובהיעדר נזק קונקרטי, וגזר עליו 3 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.
- ה. ת"פ (שלום ת"א) 3012-10-17 מ"י נ' גלמן (2.10.22) הורשע הנאשם ב-3 עבירות לפי סעיף 217 לפקודה ונדון ל-5 חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד מרכיבי ענישה נלווים.
33. עיינתי בפסקי הדין שהוצגו לעיוני באשר למתחמי הענישה ולא מצאתי כי ניתן ללמוד מכולם על מדיניות הענישה הנוהגת במקרה שלפניי. כך למשל בת"פ 70811-11-18 מ"י נ' שלום (17.11.22) מדובר בעבירות מס בהיקפים גדולים יותר ובסכומי כסף גבוהים יותר. כמו כן, שם מדובר במי שכלל לא השיב את שגזל ולו באופן חלקי, לחובתו עבר פלילי בעבירות דומות, ואף עמד כנגדו עונש מאסר מותנה חב הפעלה. עוד, אין המדובר בגזר דין חלוט שכן הוגש עליו ערעור לבית המשפט המחוזי. באשר לת"פ (שלום נת') 45583-12-17 מ"י נ' מרציאנו (18.9.19) הרי שמדובר בעונש שנגזר מכח הסדר עונשי סגור ומשכך לא ניתן ללמוד מכך לענייננו.
34. מצאתי כי המעשים המיוחסים לנאשם מהווים מסכת עובדתית אחת, בהתאם ל"מבחן הקשר ההדוק" שפותח בפסיקה (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מ"י (29.10.14)). נוכח עתירות הצדדים למתחם עונש אחד, אקבע כך לשני האישומים יחדיו.
35. **בשים לב למכלול הנתונים והשיקולים שפורטו לעיל, תוך אבחנה לעניינו של הנאשם שלפניי, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם הנע בין מספר חודשי מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.**
36. לזכות הנאשם שקלתי את העובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע המעשים, נטל אחריות על מעשיו, הביע חרטה, חסך מן המתלוננים את הצורך להעיד כנגדו ומזה כשבע שנים לא הסתבך בפלילים.
- עוד התרשמתי מהחרטה שהביע הנאשם, מנכונותו לשמור על אורח חיים נורמטיבי ולהימנע ממעורבות פלילית. התחשבתי בהערכת שירות המבחן לפיה ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם מרתיע ומציב גבול, הוא השקיע לאורך חייו מאמצים לשמור על תפקוד חיובי, מגלה כיום הכרה לבעייתיות במצבו, והסיכון הנשקף ממנו בסופו של דבר, פחת.
- במיוחד התחשבתי בעובדה כי המאשימה בחרה להאשים את הנאשם והוא הורשע בסופו של יום בביצוע עבירה של תחבולה שאין עימה מרמה.

לצד זאת, על אף קיומם של השיקולים לקולה ועל אף קיומו של הליך טיפולי, "יש לחזור ולהבהיר, כי הגם שישנה חשיבות לשיקולי השיקום, הם אינם חזות הכול, ובצדם ניצבים שיקולי הגמול וההרתעה" (ר' לעניין זה את ע"פ 6720/16 מ"י נ' פלוני (7.3.17)).

מדובר בשילוב עבירות של קבלת דבר בתחבולה ועבירת מס. עבירות חמורות כשכל אחת כשלעצמה מצדיקה השתתפות עונש חמור של מאסר. בטח ובטח שילובן של העבירות.

על בתי המשפט להעביר את המסר כי יש להוקיע עבירות מעין אלה ולקבוע לצדן ענישה מוחשית. יתר על כן, בית המשפט העליון עמד לא אחת על הצורך בהטלת עונשי מאסר בעבירות המס, בשל חומרתן. בנסיבות אלה, ועל אף שילובו של הנאשם בהליך טיפולי והמלצת שירות המבחן, קשה להלום סטייה ממתחם העונש ההולם, אך יש בקיומו של ההליך הטיפולי וחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, כדי להעמיד את הנאשם ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם.

באשר לפיצוי המתלוננים, הנאשם התחייב לשלם פיצוי בסך כולל של 200,000 ₪, מתוך כך קיבלו המתלוננים כ-123,000 ₪ כאשר לא יכול היה לשלם את שהתחייב לאחר שהמנהל המיוחד בהליך הפש"ר לא אישר זאת. אמנם סכום הפיצוי שנתר לנאשם להעביר למתלוננים על פי התחייבותו הוא בסך של כ-80,000 ₪ אך יש לזכור כי קיבל לידיו בתחבולה סכום של 638,000 ₪ אותו לא החזיר.

על כן, ועל אף ויכול והמתלוננים יקבלו כספים מקופת הכינוס, על הנאשם לפצותם זאת בשים לב להסכמת הצדדים בתחילת ההליך המשפטי לפיצוי כולל בסך של 200,000 ₪ מתוכם שילם הנאשם סכום כאמור לעיל.

סוף דבר

37. לאור האמור, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 4 חודשי מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות הדעת מיום 23.3.23.

על הנאשם להתייבב לתחילת ריצוי העונש ביום 12.6.23 בשעה 08:00 בבוקר ביחידת ברקאי-עבודות שירות-שלוחת מרכז-רח' לוחמי בית"ר 6 רמלה.

מובהר לנאשם כי היה ולא יישלם מכל סיבה שהיא את עבודות השירות ימשיך וירצה את העונש מאחורי סורג ובריח.

ב. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים והנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מהיום כל עבירת מרמה או תחבולה או עבירה לפי פקודת מס הכנסה.

ג. פיצוי כולל בסך ₪76,400, מתוכו יועברו לבעלי סוכנות הביטוח "פרוביט" ₪10,000 ולטוטו תמוז יועבר מסכום הפיצוי הכולל ₪23,000. היתרה בסך ₪43,400 תועבר לבעלי סוכנות הביטוח "שכטר שרוני".

סכום הפיצוי ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.5.23 ובכל 1 לחודש שלאחריו. הסכום יופקד בקופת ביהמ"ש ויועבר למתלוננים. המאשימה תעביר טופס פרטי המתלוננים למזכירות.

ד. קנס בסך של ₪5,000 או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.5.23 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועד- תעמוד היתרה לפירעון מידי ותועבר לגבייה באמצעות המרכז לגביית קנסות.

המזכירות תשלח עותק גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' ניסן תשפ"ג, 30 מרץ 2023, בנוכחות ב"כ הצדדים והנאשם.